

Výroční zpráva
Národního filmového archivu
za rok 2006

Č.j.: NFA 435/2007

Výroční zpráva
Národního filmového archivu
za rok 2006

Sídlo archivu a kontakty:

Malešická 12, Praha 3, 130 00
IČO: 00057266
tel.: 271 770 509, 271 770 502-3
e-mail: nfa@nfa.cz
<http://www.nfa.cz>

Zřizovatel archivu – sídlo a kontakty:

Ministerstvo kultury České republiky
Maltézské nám. 1, Praha 1, 118 01
IČO: 00023671
tel.: 257 085 111
e-mail: posta@mkcr.cz
<http://www.mkcr.cz>

Akreditace podle zákona č. 499/2004 Sb.:

Národní filmový archiv je podle odst. (2) § 80 zákona č. 499/2004 Sb. považován ode dne nabytí platnosti tohoto zákona za akreditovaný archiv.

Výroční zpráva Národního filmového archivu za rok 2006 (dále jen „zpráva“) byla vyhotovena na základě odst. (1) § 62 zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů (dále jen „zákon“). „Zpráva“ byla rovněž vyhotovena v souladu s metodickým návodem odboru archivní správy Ministerstva vnitra ze dne 24. února 2005 (Č.j. AS-366/1-2005) - metodika zpracování výročních zpráv specializovaných, bezpečnostních a soukromých archivů.

I. Personální podmínky archivu

Národní filmový archiv (dále jen NFA) vznikl k 1. červenci 1992 na základě rozhodnutí ministra kultury České republiky (č. 31/1992 ze dne 8. října 1992, č.j. 10 625/92) jako nástupnická organizace Českého filmového ústavu. Do 31. prosince 2004 byl NFA archivem zvláštního významu. V souladu s odst (2) § 80 „zákona“ má od 1. ledna 2005 status specializovaného archivu a k tomuto datu je rovněž v souladu se „zákonem“ (viz výše) pokládán za akreditovaný archiv. Ředitelem NFA je Vladimír Opěla. Systemizovaný stav pracovníků NFA v roce 2006 byl 118 zaměstnanců, skutečný stav činil 117,59 zaměstnanců.

II. Celkové množství uložených archiválií

1. NFA vede v základní evidenci Národního archivního dědictví (dále jen NAD) 183 evidenčních listů NAD. NFA pečuje o 84 fondů filmových institucí, 67 osobních fondů, 9 sbírek filmových a audiovizuálních materiálů, 6 sbírek fotografií, 1 sbírku reklamních a propagačních materiálů, 2 sbírky filmových plakátů, 10 sbírek jednotlivin, 1 sbírku archivních negativů fotografií k českým i zahraničním filmům, 1 sbírku zvukových záznamů, 1 sbírku titulkových a dialogových listin a 1 sbírku výtvarných návrhů.

NFA pečuje celkem o 6046,29 bm archiválií, tj. 690 131 evidenčních jednotek. Inventarizované, zpracované a částečně zpracované fondy obsahují 63 875 inventárních jednotek.

2. Stupeň zpracovanosti archivních souborů v %:

1) Zcela zpracovány a inventarizovány:	43 archivní soubory – 23,5%
2) Zcela zpracován a částečně inventarizován:	1 archivní soubor – 0,5%
3) Zcela zpracováno:	26 archivních souborů – 14,2%
4) Částečně zpracováno:	11 archivních souborů – 6%
5) Nezpracován:	101 archivní soubor – 55,1%
6) Částečně zpracován, inventarizován a částečně nezpracován:	1 archivní soubor 0,5%

3. Základní evidence archivních pomůcek NFA čítá celkem 65 archivních pomůcek.

III. Výběr, zpracování a využívání archiválií

1. Výběr archiválií:

NFA nepřísluší v souladu s § 7 – 10 „zákonu“ provádět výběr archiválií u původců ve skartačním řízení.

V roce 2006 neprováděl NFA ani výběr archiválií v mimoskartačním řízení. Veškeré získané archiválie nabyly pouze na základě tzv. nabídkové povinnosti stanovené § 7 zákona č. 273/1993 Sb., o některých podmínkách výroby, šíření a archivování audiovizuálních děl.

V roce 2006 NFA nevedl žádné správní řízení podle odst. (4) § 12 „zákonu“.

2. Zpracování archiválií:

Archivní soubory inventarizované v roce 2006:

1 osobní fond	▪ Věra Ferbasová (1928 – 1976)
----------------------	--------------------------------

Archivní soubory zcela zpracované v roce 2006:

8 fondů filmových institucí	▪ Biografia ((1919) 1920 – 1930)
	▪ Continental – Film (1937 - 1946)
	▪ Čefid (1930 – 1931 (1947))
	▪ Dafa-film ((1928) 1930 – 1954)
	▪ Kinematografické družstvo (1917 -1929)
	▪ Ringler – Film (1935 – 1943 (1946))
	▪ Slaviafilm (1921 - 1955)
▪ Stella (La Tricolore) (1926 - 1955)	

6 sbírek filmových materiálů	▪ Český hraný film I (1898 – 1991)
	▪ Český zpravodajský film I (1898 – 1944)
	▪ Český hraný film II (1991 – 2006)
	▪ Český dokumentární film II (1991 – 2006)
	▪ Český animovaný film II (1991 – 2006)
	▪ Audiovizuální nefilmové materiály (1993 – 2006)

Archivní soubory částečně zpracované v roce 2006:

4 sbírky soudobé dokumentace	▪ Sběrka fotografií k českým hraným filmům (1898 - 2000)
	▪ Sběrka plakátů k českým a zahr. filmům (1905 - 2004)
	▪ Sběrka reklamních materiálů k českým a zahr. filmům (1920 - 2004)
	▪ Sběrka titulkových a dialogových listin k českým a zahr. filmům (1896 - 2000)

2 sbírky filmových materiálů	▪ Český dokumentární film I (1898 – 1991)
	▪ Český zpravodajský film II (1945 – 1990)

Od roku 1997 se NFA věnuje systematické digitalizaci obrazových materiálů, především fotografií a plakátů k českým hraným filmům. Výběrově se rovněž digitalizují i obrazové materiály k českým nehraným filmům, zahraničním hraným i nehraným filmům a portréty osobností české i světové kinematografie. V roce 2006 bylo v NFA digitalizováno celkem 11 080 fotografií.

Od roku 1998 bylo v NFA již **digitalizováno celkem 42 274 obrazové materiály a 1519 filmových plakátů.**

V roce 2006 byla zvláštní pracovní aktivita věnována přípravě dvou publikací:

- Český dokumentární film 1898 – 1945
- Český hraný film V (1971 – 1980)

3. Využívání archiválií:

S fondy písemných archiválií pracovalo v roce 2006 13 badatelů (z toho 2 cizinci), kteří vykonali celkem 48 badatelských návštěv. NFA uspořádal pro badatele 203 filmové projekce. NFA nevedl v roce 2006 žádné správní řízení podle odst. (2) § 38 „zákona“. Pro různé druhy subjektů NFA vypracoval 53 rešerší.

a) Odborné a společenské aktivity NFA

Ředitel NFA Vladimír Opěla pracoval v Řídícím výboru FIAF (Fédération Internationale des Archives du Film) a zastupoval tuto organizaci v CCAAA (Coordinating Council of Audiovisual Archive Associations). Ředitel NFA byl opětovně zvolen do Řídícího

výboru ACE (Association des Cinémathèques Européennes). Na zasedání Řídícího výboru FIAF byl NFA na základě desetiletého hodnocení vybrán jako „vzor hodný následování“ a jako model bude představen na příštím kongresu FIAF v Tokiu v roce 2007.

Na návrh ředitele odboru archivní správy a spisové služby Ministerstva vnitra ČR byl ředitel NFA jmenován členem Vědecké archivní rady jako reprezentant skupiny specializovaných archivů státních příspěvkových organizací.

Výzkumné projekty NFA:

Antologie českého myšlení o filmu do roku 1950

- grantový projekt GA ČR 408/05/0868; za NFA Petr Szczepanik, PhD. a PhDr. Ivan Klimeš
- více o projektu: <http://aplikace.isvav.cvut.cz/projectDetail.do?rowId=GA408/05/0868>

Gustav Machatý v kontextu české a světové kinematografie

- grantový projekt GA ČR 408/05/2091; za NFA Mgr. Jiří Horníček
- více o projektu: <http://aplikace.isvav.cvut.cz/projectDetail.do?rowId=GA408/05/2091>

Kulturněhistorické kontexty zavedení synchronního reprodukovatelného zvuku v české kinematografii

- grantový projekt GA ČR 408/03/D174; za NFA Petr Szczepanik, PhD.

Internetové informační zdroje pro oblast výzkumu v oboru filmu

- projekt v rámci programu „Informační infrastruktura výzkumu“ a podprogramu „Informační zdroje pro výzkum“ (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR) – projekt navázal na roky 2004 a 2005, byla získána dotace 584 000 Kč pro rok 2006 na nákup multilicence 3 internetových informačních zdrojů:
 - Film Index International (FII)
 - American Film Institute Catalog (AFIC)
 - The FIAF International FilmArchive Database (FIAF)
- multilicenci využívají další filmologická pracoviště na FAMU Praha, FF UK Praha, UP Olomouc a MU Brno
- více o projektu: http://www.nfa.cz/projekty/Projekt_2004-2008.html

Projekt knihovny NFA na ochranu ohrožených dokumentů a jejich zpřístupnění na nových nosičích VI

- program VISK 7 Kramerius 2006 (Ministerstvo kultury ČR) - projekt schválen s dotací 90.000,-Kč
- v roce 2006 bylo zmikrofilmováno 15 370 polí a zdigitalizováno 1 366 stran
- periodika jsou přístupna v podobě uživatelských kopií mikrofilmů a v podobě digitální knihovny¹
- originální negativy jsou uchovávány ve vhodných ukládacích podmínkách

¹ Digitální knihovna je integrovaný systém zahrnující soubor elektronických informačních zdrojů a služeb umožňující získávání, zpracovávání, vyhledávání a využívání informací v tomto systému uložených. Digitální knihovny jsou zpřístupňovány prostřednictvím počítačových sítí. Účelem budování digitální knihovny je poskytnout uživatelům možnost jednotného přístupu k digitálním anebo digitalizovaným dokumentům, případně i k sekundárním informacím o tištěných primárních zdrojích, uložených ve fondu knihovny.

- více o projektu: http://www.inforum.cz/inforum2006/pdf/Janaskova_Pavla.pdf

MIDAS (Moving Image Database for Access and Re-use of European film collections)

- projekt zahájen v lednu 2006 jako dvouletý pilotní projekt programu MEDIA Plus
- koordinátorem je Deutsches Filminstitut – DIF (Frankfurt n. Mohanem), od začátku se na projektu podílí další čtyři evropské filmové archivy: Národní filmový archiv (Praha), British Film Institute (Londýn), Cineteca Comunale di Bologna a DEFA-Stiftung (Berlín)
- cílem projektu je poskytnout snadný přístup k evropskému filmovému dědictví a podpořit jeho kulturní i obchodní využívání
- výsledkem projektu bude portál „Filmarchives online“, který poskytne rychlý přístup ke katalogizačním údajům v databázích výše uvedených filmových archivů
- k vyhledávání jsou v současné době zpřístupňovány údaje o cca 4 000 nehraných i hraných filmech. Tato služba je bez poplatků a je určena producentům ve filmu a audiovizí, audiovizuálním archivům a badatelům
- projekt bude pokračovat i v roce 2007, k projektu se hodlá připojit dalších 11 filmových archivů; aktuálně tak projekt sdružuje celkem 16 institucí z 11 zemí Evropské unie
- do roku 2008 bude zpřístupněno přibližně 15 000 filmů
- více o projektu: <http://www.midas-film.org/index.htm>

Výuka na školách a další pedagogické aktivity pracovníků NFA:

PhDr. Klimeš, Ivan:

- *Filmový proseminář* (seminář na FF UK v Praze)
- *Přehled dějin české kinematografie do roku 1960* (přednáška tamtéž)

Mgr. Kofroň, Václav:

- *Dějiny českého filmu* (AIFS/CIEE/ECES; v angličtině)

Mgr. Pátková, Karolina:

- *Obrazová média* (přednáška na FF Univerzita Pardubice)
- *Úvod do dějin kinematografie* (přednáška tamtéž)

PhDr. Strusková, Eva:

- *Orální historie a Sběrka zvukových záznamů NFA* (semináře pro katedry filmových studií FF UK Praha a FF MU Brno)

Szczepanik, Petr, PhD.:

- *Pojmy filmové teorie II* (seminář na FF MU v Brně)
- *Filmové Brno V* (seminář tamtéž)
- *Doktorský seminář* (vedení doktorských prací tamtéž)

- *Bakalářský seminář I-IV* (vedení bakalářských prací tamtéž)
- *Magisterský seminář I-IV* (vedení magisterských prací tamtéž)
- *History of noise in media*. Přednáška na pozvání prof. Ricka Altmana (v rámci semináře Sound Studies Seminar). University of Iowa, Iowa City, USA, 24. 2. 2006
- *Aesthetics: Intermedia Formatting from Cinema to Radio and back*. Vedení workshopu v rámci semináře „Cinema and Radio as Versions of Each Other: Audiovisual Media Culture and Cinema/Radio Convergence in 1930s USA and Europe“, na pozvání prof. Vinzenze Hedigera, MAGIS, Gradisca International Film Studies Spring School, Gradisca, Itálie, 3. 4. 2006
- *History of noise in media (cinema, radio, phonography)*. Semestrální blokový seminář na Bauhaus Universität Weimar, Německo, letní semestr 2006

V archivní promítací síni NFA Ponrepo v Biu Konvikt byl v září 2006 opět zahájen I. semestr kursu filmové historie (1895 – 1945) pro gymnázia, uváděný filmovými historiky NFA a spojený s vypracováním výukových materiálů k uváděným filmům. Tento kurs se již uskutečnil ve školním roce 2005 – 2006 a setkal se s nemalým zájmem ze strany středoškolských studentů i pedagogů. Cílem kursu je připravit podklady pro kvalifikované uvádění filmů v rámci osnov středních škol. Kurs bude pokračovat až do května 2007.

Konference

NFA spoluorganizoval ve spolupráci s FAMU a FF UK 10. česko-slovenskou filmologickou konferenci na téma „*Filmové diváctví*“ (Poněšice, 19 – 22. 10 2006).

Ve spolupráci s UJEP v Ústí n. Labem, FF UK, Adalbert Stifter Verein (Mnichov) a CineGraph, e. V. (Hamburg) uspořádal NFA mezinárodní konferenci s tématem „*Kinematografie v Protektorátu Čechy a Morava a její říšskoněmecké souvislosti*“ (Ústí n. Labem, 30. 11. – 3. 12. 2006). Na organizaci konference se NFA podílel přípravou programu, výběrem referujících, sestavením doprovodných filmových představení a odbornými úvody k jednotlivým projekcím.

Účast na výstavách

NFA se v roce 2006 podílel na následujících výstavách:

- doprovodný program a poskytnutí exponátů k výstavě *Zlaté časy médií – Média ve vědě a umění* (Národní muzeum v Praze, 14. 2. – 15. 5. 2006)
- poskytnutí exponátů k výstavě *30 let Prahy 11* (výstava o historii výstavby a rozvoje městské části Praha 11 k 30. výročí Jižního Města, 25. – 29. 9. 2006)

- organizace výstavy fotografií z filmu *Ghetto Theresienstadt 1942* na sněmu Tereziánské iniciativy
- doprovodný program k výstavě *Václav Jirásek - Industria* (Galerie Rudolfinum v Praze, 9. 2. – 30. 4. 2006)
- doprovodné projekce k výstavám Náprstkova muzea, výstavy: *Egyptolog F. Lexa a Egypt – práce z E-dílny; Stavby Mayů a Inků; Tradiční řemesla Maghrebu*
- výstava faksimilí kreseb Sergeje Ejzenštejna v archivní promítací síni NFA Ponrepo v Biu Konvikt ve spolupráci s Českým centrem (7. – 30. 11. 2006); vernisáž za účasti režiséra Valerije Rubinčika

Ediční činnost NFA

- Deleuze, Giles: *Film 2. Obraz – čas*.
- *Filmová ročenka 2005* (vychází každoročně od roku 1992 v češtině a angličtině)
- *Iluminace* (revue pro teorii, historii a estetiku filmu; vychází 4 x ročně od roku 1989)
Témata jednotlivých čísel:
č. 1: *Český Hollywood: Dějiny a současnost vztahů české kultury k americkému filmu*
č. 2: *Woody Wasulka a tradice českého umění elektronického obrazu*
č. 3: *Rozhlas a film*
č. 4: *Ekonomické dějiny filmu*
- *Filmový přehled* (nejdéle vydávaný český časopis o filmu, vychází od r. 1939) – do tisku odevzdána č. 2-12/2006 a 1/2007; elektronická verze časopisu se poskytuje předplatitelům prostřednictvím internetu a je zpřístupněna vždy v den vydání tištěné verze
- 11 čísel programové brožury archivní promítací síně NFA Ponrepo
- edice DVD: *Woody Wasulka: Virtuální houbaření* (příloha revue *Iluminace*, č. 2/2006)

Spolupráce s tiskem, rozhlasem a TV

S Českou televizí spolupracoval NFA na cyklech *Filmů pro pamětníky*, *Hledání ztraceného času*, *Osudové okamžiky*, *Úsměvy* a poskytl materiály k řadě dalších pořadů. Podobné služby poskytoval NFA i TV NOVA a TV PRIMA.

NFA a šíření filmové kultury v tuzemsku

V archivní promítací síni NFA Ponrepo v Biu Konvikt se v roce 2006 uskutečnilo celkem 435 představení, na nichž bylo uvedeno 370 celovečerních filmů, 356 krátkých filmů a 43 středometrážních filmů, za celkové účasti 15 534 diváků.

K 31.12. 2006 spravoval NFA klubotěku 322 filmů, z toho 30 zahraničních a jeden na nosiči DVD. V průběhu roku se uskutečnilo 491 představení, která navštívilo 15 806 diváků.

NFA poskytl filmy pro MFF Karlovy Vary, Finále Plzeň, MFFDaM ve Zlíně a další domácí filmové festivaly. NFA rovněž poskytl filmy pro studijní projekce FAMU, JAMU, filozofických fakult UK Praha, MU Brno a PU Olomouc a filmových škol v Písku a ve Zlíně.

NFA a šíření české filmové kultury v zahraničí

Ve spolupráci s Ministerstvem zahraničních věcí ČR uvedl NFA české filmy v Bonnu, ve Vídni, v Kodani, v Bogotě, v Hong Kongu, v Abú Dabí, v Soulu a uskutečnil rovněž i přehlídky filmů pro děti a mládež v Caracasu a v Santiago de Chile.

Ve spolupráci s Českým centrem (dále jen ČC) v Haagu uvedl NFA přehlídku českého animovaného filmu (J. Trnka, K. Zeman, B. Pojar), s ČC v Londýně přehlídku filmů P. Juráčka a kameramana M. Ondříčka, s ČC v Moskvě filmy Jana Němce, s ČC v Berlíně filmy o ghettu Terezín.

Ve spolupráci se členy Mezinárodní federace filmových archivů (FIAF) uvedl NFA filmy v Londýně a Bělehradě (J. Menzel), ve Vídni, Berlíně, Mnichově, Madridu, Montrealu, Valencii, Pordenone (Sacile).

NFA uvedl české filmy na festivalech v Tours, v Perpignanu, v Nantes, na New Europe FF ve Vitorie, na Alpe Adria Cinema v Terstu (Juraj Jakubisko), na MFF v Seattlu, v Soulu (J. Trnka), v Turinu, v Bologni (J. Trnka), v Puně a v Mumbai (V. Chytilová), v Lleidě, v Barceloně, v Angers, v Bratislavě (J. Švankmajer), v Palm Springs a na Yale University, ve Varšavě, v Amsterdamu, Trenčianských Teplicích, Hamburku, Gijonu, Cannes, Limoges, Neuchatelu, v Paříži, v New Yorku, v Košicích, Bratislavě (v rámci Česko-slovenské vzájemnosti), Záhřebu, Vilniusu, Ankaře, Edinburku (M. Forman), Cottbusu, Monaku, Kalkatě (J. Němec).

b) Publikační činnost pracovníků NFA:

Mgr. Čechová, Briana:

- *Francouzský poetický realismus očima amerického profesora*. Iluminace 17, 2005, č. 4, s. 109- 113. [vyšlo v roce 2006]
- *Čas, který zbývá (nejen Françoisu Ozonovi)*. Film a doba 52, 2006, č. 2, s. 124 - 125.
- *Rok v mém životě*. Film a doba 52, 2006, č. 3, s. 156.
- *Sergej Ejzenštejn tužkou a perem*. Film a doba 52, 2006, č. 3, s. 151.

Fikejz, Miloš:

- *Český film: herci a herečky, 1. díl A – K*. Praha: Libri 2006.
- *Lubomír Beneš, Eva Marie Bergerová, Miro Bernát, Josef Beyvl* Encyklopedická hesla in *Biografický slovník českých zemí: Bene – Bez*. Praha: Historický ústav AV ČR a Paseka 2006.
- *Václav Binovec, Josef Bláha, Jaroslav Blažek, Marie Blažková, Pavel Blumenfeld*. Encyklopedická hesla in *Biografický slovník českých zemí: Bi – Bog*. Praha: Historický ústav AV ČR a Paseka 2006.

Mgr. Hála, Tomáš:

- *Hotel Harabati*. Film a doba 52, 2006, č. 3, s. 147 – 148.
- Michael Töteberg (ed.): *Lexikon světového filmu*. Praha – Litvínov: Orpheus 2006. (doplnění hesel českých filmů ve spolupráci s Mgr. Martou Mentzlovou).
- *Sposob realizacii Legendy (Sergej Paradžanov: Legenda o Suramskoj kreposti)*. Kavkazskij vestnik. Specialnyj vypusk „Istorija i kultura narodov Kavkaza“. Vydala Univerzita Karlova v Praze a Státní univerzita Ivane Javakišviliho v Tbilisi v roce 2006, s. 99 – 109. (publikováno v ruštině).

Mgr. Horníček, Jiří:

- *V mezích zákona (Hollywoodu)*. Gustav Machatý „ve službách“ Metro-Goldwyn-Mayer. Iluminace 18, 2006, č. 1, s. 45 - 57.
- *V mezích zákona. Změny navrhované Gustavem Machatým*. (ed. Jiří Horníček). Iluminace 18, 2006, č. 1, s. 111 - 118.
- *Elo Havetta Collection*. Cinepur, č. 46, 2006, s. 56.

Mgr. Janásková, Pavla:

- *Vznik oborově specializované digitální knihovny Národního filmového archivu*. In *INFORUM 2006: 12. ročník konference o profesionálních informačních zdrojích*, Praha 23.- 25. května 2006 [online]. Praha: Albertina icome Praha, 2006. Dostupný na <http://www.inforum.cz/inforum2006/sbornik.php>

PhDr. Klimeš, Ivan:

- *Aktualita. Tschechoslowakische Tonbildschauen 1937 – 1938*. In: Jan Distelmeyer (ed.): *Babylon in FilmEuropa. Mehrsprachen-Versionen der 30er Jahre*. [München]: Edition Text + Kritik in Richard Boorberg Verlag GmbH, 2006, s. 79-88. (spoluautor PhDr. Pavel Zeman, PhD.)
- *Česká kinematografie v Protektorátu Čechy a Morava*. In: *Přednášky z XLIX. běhu Letní školy slovanských studií*. Praha: Filozofická fakulta Univerzity Karlovy 2006, s. 239-250.
- *Děti v brlohu: Boj proti kinematografům – bojem o dítě!* In: Petra Hanáková, Libuše Heczková, Eva Kalivodová (eds.): *V bludném kruhu. Mateřství a vychovatelství jako paradoxy modernity*. Praha: SLON 2006, s. 193-236.
- *Vítejte v baroku! První záběr Ďáblovy pasti*.

Dostupný na: www.resbohemia.org/open_article.php

- *Die Teufelsfalle von František Vlácil – das Umbruchswerk im tschechischen historischen Film*. Dostupný na: www.resbohemia.org/open_article.php

Mgr. Lachman, Tomáš:

- *Filmová cenzura v ČSR 1919 – 1939*. *Illuminace* 18, 2006, č. 3, s. 194 – 197.

PhDr. Lukeš, Jan:

- *Jiří Stránský* [slavnostní tisk k udělení Ceny Karla Čapka].
- Štafeta hodnot a lidských ctností. In: *Druhý dech*. Praha: Mladá fronta 2006 [doslov].

Mgr. Mertová, Michaela:

- *IRE-film. Chronologický soupis filmové produkce 1933 - 1938*. *Illuminace* 18, 2006, č. 3, s. 139 – 144. (ve spolupráci s PhDr. E. Struskovou)

Mgr. Mentzlová, Marta:

- *Lexikon světového filmu* (ed. Michael Töteberg). Praha - Litvínov, Orpheus 2006. (doplnění hesel českých filmů ve spolupráci s Mgr. T. Hálou)

PhDr. Strusková, Eva:

- *Iřena & Karel Dodal: průkopníci českého animovaného filmu*. *Illuminace* 18, 2006, č. 3, s. 99 - 138.
- *IRE-film. Chronologický soupis filmové produkce 1933 - 1938*. *Illuminace* 18, 2006, č. 3, s. 139 - 144. (ve spolupráci s Mgr. M. Mertovou)

Szczepanik, Petr, PhD.:

- *The „Birth” of Cinema History: Coming of Film Sound and Media Inventing their Own Past*. In: Innocenti, Veronica (ed.): *MLVs Cinema and other media / Versioni multiple Cinema e altri media*. Pasion di Prato: Campanotto 2006, s. 29–52.
- *Speech and noise as the elements of intermedia history of the early Czech sound cinema*. In: Innocenti, Veronica (ed.): *MLVs Cinema and other media / Versioni multiple Cinema e altri media*. Pasion di Prato: Campanotto 2006, s. 175–190.
- *„Tief in einem deutschen Einflussbereich“. Aufführungs- und Rezeptionspraktiken deutschsprachiger Filme in der Tschechoslowakei in den frühen 1930er Jahren*. In: Jan Distelmeyer (ed.): *Babylon in FilmEuropa. Mehrsprachen-Versionen der 1930er Jahre*. München: Edition Text + Kritik 2006, 89 - 102.
- *Modernität, Industrie, Film: Der Verbund der Medien in der Firma Bat'a und in der Stadt Zlin in den 1930er Jahren*. In: Hediger, Vinzenz – Vonderau, Patrick (eds.): *Filmische Mittel, industrielle Zwecke: Das Werk des Industriefilms*. Berlin: Vorwerk 8, 2006.[v tisku].
- *Sonic Imagination, or Film Sound as a Discursive Construct in Czech Culture of the Transitional Period*. In: Beck, Jay – Grajeda, Tony (eds.): *Lowering the Boom: New Essays on the Theory and History of Film Sound*. University of Illinois Press, 2006 [v tisku].

- *Poněmčený Hollywood v Praze. Recepce „německých verzí“ a popularita zahraničních filmů v pražských kinech počátkem třicátých let.* Iluminace 18, 2006, č. 1, s. 59-84.
- *Filmové dějiny prizmatem popularity. Rozhovor s Johnem Sedgwickem.* Iluminace 18, 2006, č. 4, s. 137 – 144.
- *Filmová avantgarda ve službách průmyslu a obchodu.* Literární noviny, 2006, č. 23 [nestr.].

PhDr. Zeman, Pavel, PhD.:

- *Poválečná reflexe Osvětlení a osvětivská historiografie.* In: Debórah Dwork – Robert Jan van Pelt, *Osvětlení. 1270 – současnost.* Praha: Argo 2006 [doslov].

c) Podrobné informace o poslání a činnosti NFA viz též na www.nfa.cz

IV. Stav archiválií

Z celkového počtu 183 archivních souborů, které má NFA ve své základní evidenci NAD, je 113 archivních souborů nepoškozeno (61,74%), jako poškozeno je klasifikováno 38 archivních souborů (20,76 %). Z důvodu nezpracovanosti nebylo poškození zjištěno u 31 archivního souboru (16,93%). Během roku 2006 nedošlo ke změně podmínek, za nichž byla akreditace udělena. NFA nemá ve své základní evidenci NAD žádné archiválie prohlášené za archivní kulturní památky nebo národní kulturní památky a proto v roce 2006 neprováděl žádné prověrky fyzického stavu archivních kulturních památek nebo národních kulturních památek v souladu s odst. (3) a (4) § 30 „zákona“. NFA však provádí periodickou kontrolu uložených archiválií. V průběhu roku 2006 prošlo periodickou kontrolou 134 negativů a duplikačních kopií a 509 studijních kopií.

V. Konzervace a restaurování archiválií

NFA provozuje konzervátorskou dílnu se základním vybavením a zaměstnává 1 akademickou restaurátorku na 50% úvazek. NFA restauruje především filmové plakáty do velikosti A1 (90x60 cm), dále též tzv. plakáty úzké (60x30 cm) a rovněž i jednotliviny z osobních fondů a z fondů filmových institucí. Restaurování materiálů větších rozměrů je zajišťováno externě spoluprací s akademickými restaurátorkami. V roce 2006 bylo v NFA restaurováno celkem 302 filmových plakátů výše uvedených formátů a 33 jednotlivin z osobních fondů. V konzervátorské dílně byl též restaurován obrazový scénář animovaného filmu *Malí kouzelníci* (1940) a pokladní kniha nákladů na české filmy z období 1955-1961, vyrobených ve Filmovém studiu Barrandov.

V NFA pokračoval rekonstrukční a zabezpečovací proces filmových materiálů. V roce 2006 bylo zhotoveno 25 095 m negativů filmů na bezpečném podkladu, 40 608 m filmových materiálů bylo zabezpečeno duplikační kopii, odplísněno bylo 84 260 m dříve převzatých materiálů.

Pokračovaly i práce na rekonstrukcích filmů - mj. *Milenky starého kriminálního* (1927), *Příchozí z temnot* (1921), *Pražské děti* (1927) – a byla dokončena rekonstrukce filmu *Krásná vyzvědačka* (1927). V roce 2006 bylo rovněž dokončeno sestavení filmových materiálů dokumentujících proces s Dr. Miladou Horákovou a jejich zabezpečení duplikační kopii na polyesterovém podkladu.

VI. Knihovna NFA

Knihovna Národního filmového archivu je specializovanou knihovnou, která svým fondem a sbírkami představuje nejširší informační základnu odborné filmové literatury v České republice. Její činnost zajišťuje 11 pracovníků s odborným knihovnickým vzděláním. Knihovna pracuje s knihovním systémem Advanced Rapid Library (dále jen ARL). Proběhla instalace systému ARL na nový server a vyladění všech aplikací. V průběhu roku bylo nainstalováno několik upgradů systému (poslední verze ARL 2.0.144h). Pravidelně jsou prováděny zálohy dat a týdenní kontrola formální správnosti uložených dat na základě log souborů (spojování autorit, propojení záznamů) a dle potřeby globální úpravy. Katalog knihovny v elektronické podobě je přístupný na <http://www.nfa.cz:8080/aRL/main.php?&language=czech> a dále již pátým rokem v národním portálu Jednotná informační brána <http://www.jib.cz/V?RN=676790794> v sekci divadlo-film-tanec.

Knihovna NFA se nadále zapojila do národního kooperačního systému článkové bibliografie a podílela se tak na tvorbě České národní článkové bibliografie.² V roce 2006 vyexportovala na 2 124 záznamů článků z filmového tisku. Proběhla aktualizace titulů odebíraných zahraničních periodik pro Souborný katalog České republiky spravovaný Národní knihovnou ČR. Knihovna NFA spolupracovala také s FIAF v rámci projektu „The Periodicals Indexing Project“ (P.I.P.).³ Do databáze The FIAF International Film Archive Database v současnosti přispívá knihovna NFA záznamy článků z českých

² Bibliografie, která zaznamenává a popisuje články (stati) vydané v České republice, je součástí Česká národní bibliografie.

³ P.I.P. – od roku 1972 společný projekt členů FIAF, jehož obsahem je analytické zpracování nejvýznamnějších filmových periodik a tvorba databáze.

odborných filmových periodik Iluminace a Film a doba. Knihovna NFA nemá právo povinného výtisku, děkuje tedy všem, kteří pomáhali rozšiřovat její fondy a sbírky.

V roce 2006 plnila knihovna NFA kromě výše uvedených i následující činnosti:

Akvizice

Doplňování knihovního fondu české provenience bylo zajišťováno průběžně na základě nakladatelských plánů, sledování české filmové produkce a filmových akcí, osobních doporučení a kontaktů. Nákup zahraničních publikací byl sladěn s profilem fondu a vycházel z potřeb a doporučení filmových historiků a vědců. Řada publikací byla získána darem z řad odborné veřejnosti a zahraničních filmových korporací. Byli osloveni filmoví tvůrci a producenti, sbírka filmových scénářů byla obohacena o následující nové tituly: *SKLAPNI A ZASTŘEL MĚ*; *FIMFARUM 2*; *FIMFARUM 1*; *MÍR JEJICH DUŠI*; *RAFTÁCI*; *NEBÝT DNEŠNÍ*; *NON PLUS ULTRAS – TS*; *VŠECHNO NEJLEPŠÍ*; *HRUBEŠ A MAREŠ JSOU KAMARÁDI DO DEŠTĚ – TS*; *KARU SŮDA MEDVĚDÍ SRDCE – ANGL. TS*; *SMUTEK PANÍ ŠMAJDEROVÉ – TS*; *GRANDHOTEL – TS*; *KRÁSKA V NESNÁZÍCH – LS*; *HEZKÉ CHVILKY BEZ ZÁRUKY – LS*; *T.V. STORY (NEREALIZOVANÝ) – L*; *PRACHY DĚLAJ ČLOVĚKA – TS*; *PRAVIDLA LŽI – TS*; *Dezideráta: ZPÍVAJÍCÍ PUDŘENKA – TS*; *ZMOUDŘENÍ STRÝCE AMBROŽE – TS*; *VÁNOČNÍ SIROTEK – TS*; *MILENCI Z BEDNY – TS*. Z pozůstalostí Karla Steklého, Bohumila Svobody, Igora Ševčíka byly převzaty scénáře a filmové publikace, prostřednictvím nákupní komise NFA byla zakoupena pozůstalost Antonína Vaverky. V denní evidenci seriálů (časopisy a denní tisk) bylo přijato na 3 633 jednotlivých výtisků čísel periodik.

Knihovní fond a sbírky

Přírůstky v roce 2006:

fond knih a periodik	sbírka scénářů	sbírka separátů	sbírka mikrodocumentů	sbírka cd/dvd	CELKEM
1 219	75	640	91	13	2 038

Stav fondu k 31.12.2006

Knížní fond a vázaná periodika	63 904
Scénáře	9 370
Separáty	8 406
Mikrofilmy	763
Mikrofiše	1 330
CD	140
CD/DVD-nosiše	278
Popisky-drobný tisk	17 922
Sbírka - zahraniční výstřižky	575

Sbírka - zahraniční festivaly	1 122
C E L K E M	103 810

Zpracování fondu

Jmenná a věcná katalogizace a analytický popis⁴ dokumentů probíhaly v souladu s doporučenými knihovnickými standardy⁵. Výsledky zpracování – katalogizační, bibliografické a faktografické záznamy – tvoří databáze KATALOG a AUTHORITY, které jsou veřejně přístupné v OPAC⁶ knihovny a v interní síti ve studovně knihovny a na všech pracovištích NFA v areálu Konviktu. Spolu se zpracováním nových přírůstků včetně jejich evidence⁷ pokračovala retrospektivní katalogizace⁸ fondu knih, periodik, separátů periodik a sbírky separátů⁹ filmů. Na úseku periodik byla kompletně zpracována vazba periodik za roky 2003, 2004 a 2005.

Analyticky byla zpracována následující periodika: Analogon č. 46/2006; Biják č. 12/2005, č. 1-10/2006; Biograph č. 1-2/1997, č. 3-6/1998; Cinema č. 1-12/2006; Cinepur, č. 43-48/2006; Danny č. 1/2004; Disk č. 13/2005; Divadelní noviny č. 1-20/2006; Film a doba č. 4/2005, č.1-3/2006; Filmové listy 2004-2006; Filmový přehled č. 1-11/2006; Iluminace, č. 4/2005, č. 1-3/2006; Labyrint revue č. 17-18/2005; Premiere č. 1-12/2006; Taneční zóna č. zima/2005; Umění č. 6/2005; Xantypa č. 1-12/2006; Živel č. 26/2005, č.27/2006; retrospektivní zpracování Filmového přehledu č. 1-12/1986, č. 1-4/1985 + rejstříky.

Výstřižková služba knihovny vybrala z denního tisku 2 160 článků s filmovou tematikou, které zakomponovala do sbírky separátů, a vytvořila 540 nových separátů.

Statistika záznamů a struktura databází:

Databáze knihovny NFA	počet záznamů k 31.12.2006	nové záznamy v roce 2006
Katalog*	77 357	10 444
Autority*	41 854	4 572
Holdiny	49 981	8 085
Heslář*	1 387	32

⁴ Jmenný a věcný popis obsahově, nikoliv fyzicky samostatných částí dokumentů, které jsou při bibliografické identifikaci nebo vyhledávání závislé na zdrojovém dokumentu. Výsledkem je analytický záznam.

⁵ Katalogizační pravidla AACR2, druhé vydání 1988, dodatky 1993 a interpretace; formát záznamu UNIMARC (strojově čitelný formát usnadňující výměnu bibliografických dat); bibliografický popis ISBD(G) - všeobecný mezinárodní standardní bibliografický popis.

⁶ OPAC – on line katalog - veřejně dostupný on line katalog určený uživatelům knihovny. Kromě vlastního vyhledávání záznamů dokumentů zpřístupňuje řadu dalších služeb, např. umožňuje správu uživatelského konta, prostřednictvím terminálu na vzdáleném místě.

⁷ Přidělení přírůstkového čísla, signatury, čárového kódu v rámci konkrétní sbírky, určení lokace a dislokace – místa uložení knihovni jednotky a dalších služebních údajů.

⁸ Opětovné zkatalogizování dokumentů metodou de visu ("s knihou v ruce"). Nově vzniklé katalogizační záznamy nahrazují dříve pořízené záznamy, nevyhovující novým potřebám z hlediska požadavků na formát, rozsah, obsah záznamů a služby knihovny.

⁹ Separát – složka, obsahující články k jedné tematice (např. filmu, osobnosti).

MDT	963	101
-----	-----	-----

*databáze zveřejněny v OPAC

Databáze KATALOG	počet záznamů k 31.12.2006	nové záznamy v roce 2006
Knižní fond	12 885	2 580
Souborné záznamy periodik	282	97
Svázané ročníky	1 769	427
Jednotlivá čísla titulů periodik	8 490	2 691
Sbírka scénářů	5 773	44
Sbírka separátů	8 485	674
Mikrodokumenty	63	5
CD-ROM a DVD	41	6
Články a statě	39 568	3 920
C E L K E M	77 356	10 444

Databáze AUTHORITY	počet záznamů k 31.12.2006	nové záznamy v roce 2006
Personálie	23 769	2 362
Filmy	12 364	1 466
Akce	3 144	310
Korporace	2 246	411
Geografická hesla	91	17
Formální deskriptory	236	6
Věcná témata	4	0
C E L K E M	41 854	4 572

Výpůjční protokol a služby

Služby pro veřejnost zajišťovala knihovna NFA pravidelně 3 dny v týdnu (út, čt, 9-12 a 13-17; pá 9-12). Přeprava požadovaných dokumentů z deponitáře byla zajištěna pravidelně jedenkrát týdně.

Statistika návštěvnosti a výpůjček:

Počet čtenářů	440
Návštěvnost knihovny	1 720
Návštěvnost on-line katalogu knihovny	10 632
Návštěvnost digitální knihovny Kramerius	1 719
Návštěvnost databáze FIO	1 519
Návštěvnost databáze FIAF	953
Výpůjčky absenční	583
Výpůjčky presenční – separáty	754
Výpůjčky presenční - knihy + scénáře	464
Výpůjčky presenční – periodika	2 105
Upomínky	22

Rešeršní, bibliografická a informační činnost

Pracovníci knihovny zajistili rešeršní, bibliografickou a informační činnost dle požadavků. Při své práci využívali mimo jiné i tyto licencované zahraniční zdroje: Film Index International (FII), American Film Institute Catalog (AFIC), The FIAF International Film Archive Database (FIAF). Podíleli se na konkrétních edičních projektech Národního filmového archivu:

- pro Filmovou ročenku 2005 vypracovali kompletní kapitolu Kalendář filmových událostí a sestavili bibliografii Filmové publikace a periodika a adresář redakcí
- pro Filmovou ročenku 2006 průběžně připravovali Kalendář filmových událostí (215 stran)
- pro Iluminaci č. 1,2,3/2006 sestavili rubriku „Z nových přírůstků knihovny NFA“
- pro Filmový přehled sestavili bibliografii české filmové literatury
- pro připravovaný katalog Český hraný film 1971-1980 sestavili soupis pramenů ze sbírky scénářů, soupis cen, seznam literatury a ohlasy

Dále připravili:

- pro FIAF Bibliografii titulů NFA za rok 2005
- zakázku pro Univerzitu v Oslo – kopie vybraných titulů filmových periodik z padesátých let

Organizace a správa fondu

Byla provedena kompletace ročníků periodik za rok 2005. Z důvodu nedostatku úložného prostoru pro sbírky proběhl pravidelný přesun fondu z Konviktu do depozitáře na Hradištku. Probíhala průběžně správa fondu v depozitáři.

Ochrana fondu

Většina fondu (cca 85%) je uložena v depozitáři v kompaktních regálech ve vhodných skladovacích prostorách z hlediska vlhkosti vzduchu, teploty a čistoty. V roce 2006 bylo do vazby¹⁰ předáno 118 svazků (90 periodik, 22 scénářů, 6 knih). Z pozůstalosti Karla Steklého bylo v laboratorní dezinfekční komoře Národní knihovny ČR ošetřeno dekontaminací v parách butanolu s jejich následným odvětráním a očištěno 23 svazků scénářů.

Vladimír Opěla, v.r.
ředitel Národního filmového archivu

¹⁰ Knihovní vazba - vazba knihy určené pro užívání ve veřejných knihovnách. Účelem knihovní vazby je zajistit maximální trvanlivost a funkčnost knihovní jednotky bez ohledu na výtvarnou kvalitu vazby. Knihovní vazba nahrazuje původní nakladatelskou vazbu, opatřují se jí rovněž brožované knihy nebo ročníky časopisů a novin.